

Heeft uw (uitvoerend) personeel voldoende kennis van explosieveiligheid?

Bij bedrijven die veel te maken hebben met (brand)gevaarlijke stoffen, komt het werken in ATEX-zones (gebieden waar onder bepaalde omstandigheden een explosieve atmosfeer aanwezig is) regelmatig voor. Business partner KWA attendeert op de voor medewerkers die in ATEX-zones of aan ATEX-installaties werken vereiste kennis.

Om veilig te werken in een explosieve atmosfeer, zijn in de vigerende regelgeving vereisten opgenomen. Het gaat daarbij om het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Richtlijn 1999/92/EG betreffende minimumvoorschriften voor de verbetering van de gezondheidsbescherming en van de veiligheid van werknemers die door explosieve atmosferen gevaar kunnen lopen. Dit is de zogenoemde ATEX 153. Het veilig werken, met inachtneming van deze vereisten, vergt een bepaald kennisniveau van medewerkers. Hebben uw medewerkers de juiste kennis wel om veilig in ATEX-zones of aan ATEX-installaties te werken?

Eisen ATEX 153

Bijlage 2 van ATEX 153 vereist dat medewerkers die in een ATEX-zone werkzaamheden gaan uitvoeren, kennis moeten hebben van zowel de gevaren als de maatregelen die zij moeten nemen om veilig te werken. Maar nergens staat beschreven waaraan dat kennisniveau minimaal moet voldoen. Daarom is vaak sprake van een sterk wisselend kennisniveau op het gebied van ATEX. En dat kan er weer toe leiden dat medewerkers niet beschikken over de juiste kennis.

Praktijk

Doordat medewerkers hun werkzaamheden al tijden op een bepaalde wijze uitvoeren - bijvoorbeeld zonder het gebruik van explosie veilig gereedschap - ontstaat er een zekere bedrijfsblindheid. Het gaat toch al jaren goed zo? Misschien is bij die werkzaamheden de kans op een explosie niet groot, maar als het wel gebeurt is er, helaas, vrijwel altijd een dode te betreuren. Het is dus van groot belang om deze bedrijfsblindheid weg te nemen.

Maatregelen

Om werkzaamheden in een ATEX-zone op een veilige manier uit te voeren zijn enkele maatregelen noodzakelijk. Allereerst moeten medewerkers in voldoende mate worden getraind in het onderwerp explosieveiligheid. Het is met name belangrijk dat medewerkers zich bewust zijn van de risico's die het werken in een ATEX-gebied of aan een ATEX-installatie met zich meebrengt. Tegelijkertijd moet je ervoor waken om het personeel te overvoeren met informatie die irrelevant is voor hun werkzaamheden. De training die medewerkers krijgen, moet dan ook goed aansluiten op de bedrijfspraktijk.

Verder is periodieke herhaling van belang. Door in korte sessies (bijvoorbeeld een toolbox), regelmatig een onderwerp vanuit ATEX 153 te behandelen, blijft de kennis van de medewerkers actueel. Zo laat een werkgever ook zien, dat explosieveiligheid een belangrijk onderwerp is binnen het bedrijf en blijvende aandacht behoeft.

Werkvergunning

Daarnaast wordt in veel gevallen gebruik gemaakt van een werkvergunning om werkzaamheden op een veilige manier uit te voeren. In een dergelijke werkvergunning kan vaak de mogelijkheid 'explosiegevaar'

aangevinkt worden. De werkgever moet vervolgens aan de werkvergunninghouder aanvullende informatie verstrekken, zoals:

- De stof die de explosieve atmosfeer veroorzaakt.
- Het type ATEX-zone waarin wordt gewerkt.
- De bijbehorende temperatuurklasse.

De werkvergunninghouder is op basis van deze informatie in staat om vast te stellen of de apparatuur die binnen de ATEX-zone wordt gebruikt, geschikt is.

Kanttekening hierbij is wel dat, als een contractor bovengenoemde werkzaamheden uitvoert, het belangrijk is de check van de werkvergunning wordt uitgevoerd door een persoon met kennis van de ATEX-zones en explosieveilige apparatuur. Werkgevers zijn namelijk verplicht een veilige werksituatie te creëren voor zowel eigen medewerkers als voor derden!

Conclusies

Om een explosie te voorkomen, is het van belang dat medewerkers met regelmaat en functioneel worden getraind op het gebied van ATEX. Zo worden zij meer bewust van ATEX en krijgen, dan wel behouden, kennis van explosieveiligheid. Een werkvergunning is een goed medium als controleslag bij het uitvoeren van ATEX-werkzaamheden. ■

Fokko van de Koppel, Adviseur Arbo/Veiligheid KWA
Bedrijfsadviseurs B.V. | 033 422 1370 | fk@kwa.nl

Jette Muijsson, Adviseur Milieu KWA Bedrijfsadviseurs B.V.
033 422 1379 | jm@kwa.nl | www.kwa.nl

